СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 141. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 19. червня 1931. VOL. XXXIX. No. 141. Jersey City, N. J., Friday, June 19, 1931. THREE CENTS.

ГУВЕР НАЗИВАЄ ЛИНКОЛНА „НАЙБІЛЬШИМ АМЕРИКАНЦЕМ"

СПРІНГФІЛД (Ілінойс). — Президент Гувер промовляв над гробом Линколна до яких 40,000 людей, котрі зібралися на посвячення відреставрованого гробу Линколна.

Отсе доводилося Гуверови бути в тій частині краю, де є найбільш невдоволених з його адміністрації. Та з приняття, яке влаштовано президентови, важко судити, щоби загальний сентимент був проти нього. Не диво, що Гувер вернув до Вашингтону дуже задоволений зі своєї подорожі на Захід.

У своїй промові підкреслив Гувер особливо те, що кождий громадянин, хоч би найбільш впливовий, богатий і визначний, мусить повинуватися законам. Кажуть, що ті слова стояли в звязку з засудом шикаґовського ватажка бандитів, Ал Кепона.

Потім представив президент особу траґічно загинувшого президента Линколна та його карієру, від малого фармерського хлопця до президента. Гувер підніс, що Линколн засвідчив своїм життям, що в життї заважують вічні принципи правди, справедливости і права.

Вкінці схарактеризував Гувер Линколна як „нашого найбільшого Американця".

УКРАЇНЦІ РОЗПОЧАЛИ ВЕЧОРИ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ.

ЕЛИЗАБЕТ (Ню Джерзи). — Заходами „Юніон Кавнті Парк Комишен" зааранжовано в „Вериненко Парк Стадіюм" вечори ріжних національностей. На тих вечорах виступлять поодинокі національні ґрупи зі своїми співами і танками. Перший такий вечір, який відбувся в середу, 17 червня, був відступлений українській кольонії міста Елизабет.

Вечір випав надзвичайно гарно. В парку зібралося коло 3,000 людей, які з запалом оплескували виконавців добірної програми.

Були виступи українського хору „Боян" з Елизабет, скріпленого членами хору „Боян" з Нюарку, Н. Дж., котрі прибули зі своїм диріґентом, п. Т. Каськовим. Хором проводив місцевий учитель п. А. Лаврів.

Другу частину програми виповнили учні школи балетмайстра В. Авраменка. Виступав теж і сам п. В. Авраменко.

Заповідав програму нюйорський адвокат, Михайло Пізнак, з вервою і гумором, пояснюючи по англійськи дуже влучно поодинокі точки програми.

Виставою занявся Український Народний Дім в Елизабет, від імени 9 місцевих українських організацій, котрі покрили кошти вистави.

По виставі влаштовано в Українськім Народнім Домі вечеру для хористів, танцюристів і гостей. Саля була прекрасно удекорована, столи гарно заставлені. Була добра музика, добрий настрій і добра забава, бо всі були задоволені з добре виведеної вистави.

ЗАБРАЛИ ЖЕМЧУГИ ВАРТОСТИ $150,000.

НЮ ЙОРК. — Сталась історія, яка здивувала навіть Ню Йорк, для котрого крадежі й грабунки є буденним явищем. Ото над ранком застукано до дверей дому під ч. 34 Вест 52 улиця, в якім мешкає богатий і славний адвокат, С. Стенвуд Менкен. Служниця побачила великий кіш квітів, які були призначені для Миссис Менкен. Вона впустила чоловіка з квітами і побачила звернений проти себе револьвер та візвання завести вломника до спальні Миссис Менкен. За вломником ввійшли ще два чоловіки. Всі три вломники ґаздували якої пів години і забрали славні жемчуги Миссис Менкен, які вартували понад $150,000. Жемчуги були заасекуровані.

ВОЗЬМУТЬСЯ ДО РЕКЕТИРІВ У НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Федеральні аґенти, яким вдалося довести до засуду Ал Кепона, ватажка шикаґовських бандитів, вже розпочали доходження проти нюйорських бандитів. Наразі слідкують їх маєтковий стан, щоби, подібно як Кепона, запхати їх до тюрми за те, що не платили доходового податку.

ЗАБРАЛИ ПИВО, АЛЕ ПЕРЕПЛАТИЛИ ЦЕ ЖИТТЯМ АҐЕНТА.

НЮАРК. — Проґибіційні аґенти слідкували за 18 троками, які везли пиво. З того приводу прийшло до стрілянини. Аґенти забрали пиво, вартости $250,000, але втратили одного товариша, котрого вбили ґенґстери.

СВІТ ІСТНУВАТИМЕ ВІЧНО.

ПАСАДЕНА (Каліфорнія). — Професор Каліфорнійського університету, Річард Толмен, каже, що вправді, як кажуть учені, енерґія вселенної вичерпується, але це не значить, що вона вичерпаєть-ся і прийде конець світа. Толмен твердить, що вселенна зуживає себе, а заразом відроджується і тому істнуватиме вічно.

ВИСИЛАЮТЬ ВІЙСЬКО ПРОТИ СТРАЙКАРІВ.

СТ. КЛЕРСВІЛ (Огайо). — До округів Белмонт і Джеферсон висилають більше війська, щоби контролювати діяльність страйкарів. Страйк поширився вже на 18 копалень.

СУТИЧКИ ПОЛІЦІЇ З РОБІТНИКАМИ.

В бельських фабриках 7 тисяч робітників утратило працю. З того приводу безробітні почали демонструвати. Підчас тих демонстрацій дійшло до сутички робітників з поліцією, наслідком чого є кілька ранених робітників.

КРІЗА У ВАРШАВСЬКИХ ТЕАТРАХ.

Польські часописи пишуть, що у варшавських театрах панує тепер велика кріза. Є вистави, на яких є 300—500 осіб, а навіть ще менше. Польські часописи твердять, що причиною того явища є знижка урядничих платень. Не від речі буде згадати, що й львівські театри підчас вистав є майже порожні.

КЕРМАНИЧ КОРАБЛЯ КОРОЛЕМ МУРИНІВ.

Закордонні часописи повідомляють, що англійський військовий відділ стрінувся в глибині Африки з білим чоловіком, який вже 25 літ мешкає між муринами і є королем муринського племени Буру. Зветься він Вільгельм Кноп, Німець з Вільгельмсгафен. 25 літ тому біля побережа Африки розбився німецький вітрильник „Емілія" і Кнопа викинуло море на побереже. Знайшли його мурини й він, оженившися з муринкою, став їх королем.

Англійці хотіли його взяти з собою, але Кноп до Европи вертати не хоче...

ГОЛОД В АРАБСЬКІЙ ПУСТИНІ.

Преса повідомляє з Басори, що в південних пустинних околицях Іраку й північній частині Неджу панує страшна посуха. В наслідок малих дощів сонце спалило всю рослинність так, що домашні звірята не мають що їсти. Богато керниць цілковито висохло й бедуїни є засуджені на смерть, бо нема ні харчів ні води. Тисячі кочівників так ослабли, що не мають сили перенестися до інших околиць, де є вода. Діти вимирають. Мабуть богато біднійших бедуїнів не переживе цьогорічного літа, якщо ніхто не прийде їм з поміччу.

БИЗНЕСМЕНИ ПОВНІ ОПТИМІЗМУ.

Економісти і бизнесмени, зібрані в Ню Йорку на конвенції „Адвертайзінґ Федерейшен оф Америка", певні, що вже почався зворот до ліпшого. Вони кажуть, що є один лік, а це треба глядіти вперед і купувати товари, бо це найскорше приверне добробут.

ОДИНАЦЯТЬ РАЗІВ ЗАМІЖНА.

Американка Кароліна Велліс, яка мешкає в Александрії, розвелася зі своїм одинацятим чоловіком і вийшла знов заміж, хоч має 65 літ. Вона так довго і вперто шукала ідеального мужа, що розвелася 11 разів; останнього покинула тому, що він дуже лінивий і не заробляв для жінки стільки грошей, скільки вона потребує.

ПОЖЕЖА.

В селі Лани, пов. Станиславів, вибухла пожежа, яка знищила 9 господарств. Пожежу спричинили діти.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА НА РАДІЮ У РОЧЕСТЕР, Н. Й.

В неділю, 21. червня, в год. 2.30 до 3, Український Громадський Хор під проводом Л. Сорочинського відспіває концерт з радіо-стації W. H. A. M.

Програма: 1) Ой не шуми, луже; 2) Козаченьку, куди йдеш; 3) Сопілка; 4) Ой гай, мати; І. Головко, соліст; 5) Зайчик; 6) Ой піду я; А. Кучмій, солістка; 7) Зашуміла ліщинонька; 8) Ой вийду я на вулицю.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІЮ У ВІЛМІНГТОНІ, ДЕЛ.

В суботу, 30. червня ц. р., від год. 9.30 до 10 вечер, співатиме з вілмінґтонської радіо-стації W. G. L. M. український нац. хор ім. М. Лисенка при укр. нац. громаді при Ворд вул. в Честер, Па., під управою диріґента п. Степана Мусійчука.

Програма: 1) Ой гиля, гиля; 2) На дубовім мості; 3) Їхав стрілець, М. Гайворонського; 4) Ой нагнувся дуб високий, М. Гайворонського з сольом С. Мусійчука; 5) Ой піду я до млина; 6) Дует С. Мусійчука і дружини його Мирослави; а) Та нема гірш нікому; б) Ой зза гори та буйний вітер віє; 7) Хор жіночий: а) „Ой на горі пшениченька" і б) „Ой сяду я"; 8) Хор мішаний: а) Де Дніпро наш; б) Не плакати нам.

ЦІКАВЕ ЯВИЩЕ В ЕСТОНІЇ.

На естонському острові Тільсанд завважено незвичайно цікаве явище. Коло 6-тої вечером море нагло зовсім успокоїлося й на його поверхні можна було докладно побачити відбитку корабля, який плив коло побережа Швеції. Остров Тільсанд є віддалений від берега Швеції 225 кільометрів. По кільканацятьох хвилинах відбитка корабля зникла, а натомісць можна було побачити остров Даґо, який лежить у віддалі 50 кільометрів від Тільсанду. Зовсім виразно бачилося човни при березі й ріжні предмети, які лежали на березі.

„ТОВАРИШ ІСУС".

В однім з літних театрів Москви має йти нова песа п. з. „Товариш Ісус". Вистава песи має за ціль боротьбу з релігією. Зміст штуки є такийособурний, що викликав обурення навіть у ярих комуністів. На перших десять вистав половина білетів буде роздана поміж молодь, яка належить до комсомолу.

НОВІ ДОРОГОЦІННІ РОЗКОПКИ В ЄГИПТІ.

Італійська наукова експедиція в Єгипті під проводом проф. археольоґії падуанського університету, Карла Анті, відкрила на руїнах міста Табтуніс одну з найкращих святинь старого Єгипту.

По довгій і томлячій праці усунули з руїн майже 20,000 кубічних метрів, експедиція докопалася до святині та видобула її майже в цілости на денне світло.

Відкопано багато прекрасних, зі щирого золота статуй богів та звірят, дім жреців, т. зв. святі сходи й врешті, що найважніше, величезну бібліотеку папирусів. Ця остання вістка викликала серед археольоґів цілого світа величезне заціkавлення, бо дає новий матеріял до історії Єгипту.

АРЕШТИ І РОЗСТРІЛИ НА УКРАЇНІ.

У ріжних місцевостях України перевела тайна поліція численні арештування під замітом недозволеної торговлі харчами.

У Харкові арештували 46 осіб, з котрих три розстріляно. Решту заслано на Сибір.

У Полтаві арештовано 35 осіб за те, що вони переховували срібні монети й харчі.

В Одесі арештували 35 осіб за недозволену торговлю харчами.

В наслідок цих арештовань перестали селяни довозити харчі до міста, а з цеї причини наступили труднощі в апровізації.

РОСІЯ ЗБІЛЬШУЄ СВОЮ ПОЛІЦІЮ.

Вийшов наказ, щоб скріпити ГПУ (Государственну Поліційну Управу) новим набором з червоної армії на 12,000 люда. Набір має бути готовий до 1. липня. За червоноармійців, які наберуть, мають ручити партійна організація і військові комуністичні гнізда. Хто з червоноармійців не належав до комуністичних гнізд і не був у комуністичних організаціях молоді, не може ввійти в ГПУ.

ХИТРИЙ КОРОЛЬ.

Альфонс XIII, володар Еспанії, був дуже розумним дипльоматом і знав свій рідний край. Він підготувався віддавна до революції і не мав ніяких маєтків у землях. Землі та палати на корабель з собою не візьмеш. Зате все своє майно переклав на тверду англійську валюту і склав в англійськім банку. Мав він свої великі паї в ріжних промислових підприємствах в Еспанії, але і їх переписав завчасу на чуже імя. Словом, конфіскаційний декрет републиканського уряду шукає тепер „нерухомостей" короля, які можна би сконфіскувати.

МАСОВЕ ВБИВСТВО.

19-літний Михайло Микиєвич застрілив в Юськовичах свого шурина Сеня Германа, а жінку Сеня, Марію (свою сестру), тяжко ранив. Причиною вбивства — непорозуміння в справі маєтку. Опісля вбийник поїхав до Городища Королівського і там вбив 19-літну Анну Сомик, у якій нещасно кохався. Її опікуна Ем. Томашевського тяжко поранив. Коли за вбийником пустилася поліція і люди, він застрілився біля будки ч. 51, на залізничому шляху Ходорова.

ЛЮБОВНА ТРАҐЕДІЯ У ВАРШАВІ.

У Варшаві студент Осип Дудзінський посварився з нареченою Янковською. Сварка скінчилася так, що Янковська стрілила до нареченого 4 рази, ранила його тажко, потім сама вискочила крізь вікно і погибла собі ноги.

ЖИВ З КУЛЕЮ В СЕРЦІ.

Англійський вояк Олівер Валь підчас світової війни був ранений у серце і всі були певні, що він упав трупом. За хвилину він ожив. Рентґен стверджує, що куля спинилася в його серці і лікарі були певні, що він мусить умерти. Але дивним дивом, ранене серце зрослося так, що цей вояк жив 13 літ з кулею в серці і аж на днях він помер наглою смертю.

АНГЛІЙСЬКІ ПОСЛИ ЦІКАВЛЯТЬСЯ УКРАЇНСЬКОЮ СПРАВОЮ

ЗАДАВАЛИ БАГАТО ЗАПИТІВ ПОСОЛЦІ М. РУДНИЦЬКІЙ, ЩОБ ЛІПШЕ ВИСВІТЛИТИ СПРАВУ „ПАЦИФІКАЦІЇ" В ГАЛИЧИНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Українське бюро повідомляє додатково, що 4 червня, в 4-тій годині пополудня, відбулися сходини в Палаті Послів її членів, які свого часу підносили в парляменті справу „пацифікації" Галичини. Сходини були скликані з нагоди приїзду до Лондону української посолки до польського сойму, Милени Рудницької. На цих зборах були присутні члени всіх партій. Зборами проводив консерватист майор Еліот, котрий привитав українську посолку, яку представила Мисс Мейрі Шипшенкс, відома прихильниця Українців.

Посолка Рудницька в коротких словах подякувала англійським послам за їх щиру прихильність, яку вони виявили до Українців, а зокрема міністрови Гендерсонови за енерґічне поставлення української справи. Зясувавши положення Українців під Польщею, посолка висловила надію, що британські посли й далі не лишать української справи без своєї уваги.

Потім посли почали ставити численні запитання, на які посолка М. Рудницька відповідала річево й стисло. Посли найбільше хотіли вияснити українські дальші бажання, а також, у якій мірі Польща виконує свої зобовязання супроти національних меншин. На це посолка відповідала, що Українці тепер бажають, щоб Польща вперше чергу виконала ті зобовязання, які вона ґарантувала в договорі 15 березня 1923 року між нею та чотирма амбасадорами, серед яких був і британський. Тому, що Польща не виконала своїх зобовязань, вона тим дала правну можливість чотирам державам, а в тім й Англії, жадати виконання її зобовязань. До цих зобовязань вперше чергу належить автономія Східної Галичини.

Посолка рішучо підкреслила, що такий спосіб полагодження справи, як тепер зробила Ліґа Націй, відкладаючи справу до вересня й жадаючи, щоб за той час Українці погодилися з Поляками, зовсім не доведе до полагодження українсько-польського спору. Справа Галичини є справою інтернаціональною й має бути полагоджена на міжнародній арені.

Британські посли поставилися дуже щиро до української посолки, а предсідник зборів подякував їй, що вона приняла запрошення й приїхала до Лондону, щоб тут уділити таких важних інформацій в українській справі.

Тогож дня вечером п. посолка М. Рудницька мала реферат на зборах, що були скликані в Інституті для Закордонних Справ. Сюди польська амбасада вислала двох Поляків, які старалися своїми запитами збити факти, подані п. посолкою, але це їм не повелося. Посолка М. Рудницька й тут мала також успіх перед англійською публикою й перед тими діячами, що працюють на міжнародній ґрунті.

ДАЛЬШІ РОЗСТРІЛИ УКРАЇНЦІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Знову прийшли відомости про розстріл у Харкові шістьох українських старшин. Їх розстріляно по приговору верховного воєнного трибуналу за те, що нібито стояли на чолі групи військових партійців опуртуністів, котрі підготовляли повстання в армії на Україні.

Прізвища розстріляних такі: І. Морайко з квартермайстерства української воєнної округи; Б. Кручінін; Симоненко, командант полку; Ляхович, начальник катеринославської залоги; Шепелевич, командант полку; і Моравський, командант комуністичного батальону.

ЛІКВІДУЮТЬ УКРАЇНСЬКУ КООПЕРАЦІЮ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Польська влада на Волині далі ліквідує українські кооперативи. Останніми днями дубенський повітовий староста, Канський, замкнув ще 8 українських кооператив, нібито за невідповідні помешкання й т. п. Крім того на кілька кооператив накладено кару за „протисанітарний стан" і т. п.

МЕЛОН У МЕК ДОНЕЛДА.

ЛОНДОН (Англія). — Американський секретар фінансів, Мелон, відвідав британського премієра міністрів, Мек Донелда. Побачення їх відбулося в приватній кімнаті премієра в будинку парляменту. Хоч офіційні кола запевняють, що це побачення має цілком приватний характер, всеж нема сумніву, що на нім були порушені важні фінансові міжнародні справи.

Мелон мав ще стрінутися з Мек Донелдом на другий день.

НАРАДИ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Канцлер Брінинґ і міністер закордонних справ, Курціюс, мають відбути кілька нарад з німецькими послами до тих держав, яким Німеччина сплачує репарації. Це має бути підготовкою до нового перегляду цілої справи репарацій та міжнародних боргів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Загряницю:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛІТИЧНЕ КРУТІЙСТВО

„Католицький Провід" називає „византійство" — „духовним крутійством", а про пастирський лист еп. Хомишина, який бореться з византійством, пише, що „сей лист варто поставити на вагу золота". А далі додає, що хоч в Америці, „Богу дякувати, тої византійської баламути нема, то всетаки треба нам матися на осторожности, щоб вона до нас не прийшла". Як бачимо, то таки дуже боїться еп. Богачевський византійства й остерігає перед ним разом з еп. Хомишином наш нарід. Чому? На це відповідає „Слово Польске", котре вважає византійство за таку обяву, яка „укріплює і поглиблює культурні ріжниці між руським населенням і польською суспільністю, намагається поставити між ними перегороду, якої не можна перейти, тобто в остаточних наслідках веде руське населення до протиставлення державі, до її поборювання".

Коли глядіти на византійство з політичного боку, як це робить „Слово Польске", а це нас головно обходить, то воно, слава Богу, було і є в Америці. Бо й вірні української греко-католицької церкви в Америці були і є далі за те, щоб українська церква не була засобом для винародовлення нашого народу й продовжування нашого поневолення, а за вдержання нашої нації й нашої церкви. І тому в кождій українській церкві в Америці українські священики і вірні протестують проти польської чи іншої окупантської влади й не тільки моляться за визволення зпід ворожих нам держав, але ще й складають жертви на боротьбу з тими державами. Ніодин український священик і ніодин український епископ не могли би в Америці отверто поступати інакше. Вони могли би не протестувати, як от еп. Богачевський в справі „пацифікації", але не могли би наклонити нас до льояльности супроти польської держави та її скріплення. Вірні українських церков до цього не допустили би. І от тому „духовне крутійство" переходить в Америці в „політичне крутійство". І тому еп. Богачевський пускає між американських Українців пастирський лист еп. Хомишина, вихваляючи еп. Хомишина як „великого Апостола" та відчиняючи тим чином шлях впливам особи, котра стала в краю великим національним шкідником, руїнником, котра розбиває народні інституції, руйнує авторитет нашого світського й церковного проводу і прямує в той спосіб до примирення Українців з Польщею. На цю акцію еп. Богачевського звертаємо отсе увагу.

Інж. М. Селешко.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В ЖЕНЕВІ

Причинок до польсько-українського порозуміння. Польща на Гуцульщині.

(1)

Женевська Протитуберкульозна Ліга рішила влаштувати на користь хорих на сухоти виставку народнього мистецтва всіх народів. Підготовка велась довго і дня 28 травня виставку відчинено. Українська кольонія в Женеві, а спеціяльно наші жінки, зголосилися також до участи у виставці, хотячи принести полекшу для Ліги і для хорих своєю участю в ній. Влаштовано український павільон на виставці з гуцульськими виробами і українськими вишивками. Павільон влаштовано в формі української хати. По стінах порозвішувано наші вироби, хату заставлено столиками, деб присутні могли по оглядинах виставки відпочити і дещо перекусити, а на сцені відбувалось стало виступи то українського студентського хору, то танців, ріжних музичних продукцій і т. д. Над входом виписано червоними буквами „Україна" і вивішено українські національні барви, жовто-блакитний прапор, як це зроблено у всіх павільонах ріжних народів. Пані, дівчата і хлопці прибрались в українські народні строї, щоб чужинцям показати красу нашої ноші.

У виставці взяли участь ріжні держави й народи, як Німеччина, Англія, Злучені Держави, Данія, Чехія, Румунія, Сербія і инші. Не було заступлених малих держав, як Литва, Латвія, Угорщина і т. д. Деяких і великих бракувало. Московська кольонія в Женеві влаштувала й свій павільон з написом „Московська Кольонія в Женеві" та вивісила старий московський національний прапор. Виставка тревала 4 дні.

Прийшов день відчинення виставки. Все було добре, але нараз польська держава здогадалась, що у виставці беруть участь також Українці. Польський представник при Союзі Народів, п. Сокаль, Жид з походження, прийшов урядово до дирекції виставки і зажадав ні більше ні менше, а щоб зараз закрити український павільон, бо Україна не має права брати участи у виставці, бо вона не є державою. Здивувались всі, що Україні забороняно причинитись своєю працею до такої високої цілі, як допомога хорим сухітникам. Шось разів аж три мабуть інтервеніював п. Сокаль. Дирекція таки не пішла на його пропозицію і відмовилась замкнути павільон. Пан Сокаль, побачивши, що не дасть собі сам ради, завізвав телеграфічно з Берна — столиці Швайцарії, представника польського посольства, щоб той дальше добивався замкнення українського павільону. І дійсно якийсь сільський панок-Полячок приїхав і давай ходити всюди та домагатися замкнення. Він також стрінувсь з завзятим опором дирекції виставки, яка заявила, що на жадання Польщі павільону не замкне, а зрештою вже й так з боку Польщі має вона богато прикростей, то й цю витримає. Перше жадання Поляків не вдалось провести в життя. Український павільон залишився і на протязі цілої виставки збирав коло себе великі маси відвідувачів, коли тимчасом павільон польський, вміщений в одному з найкращих місць виставки, пусткою світив. Між іншим дирекція виставки зажадала була від польського представника всього сказаного на письмі, що він приобіцяв дати до дня 30 травня. Як довідуємося, такого він не дав. Знова недодержання обітниці польського державного представника. Побоявся мабуть зробити себе і свою державу смішною серед народів світа.

Не вдалось замкнути зовсім павільона, то рішили Поляки добитися того, щоб на українському павільоні не було напису „Україна", а „Українська кольонія в Женеві". На це дирекція погодилась і дописано маленькими буквами на горі бажану зміну, хоч домагались Поляки змінити напис Україна, щоб він не виріжнявся здалека та не впадав в очі чужинцям. Дальше добились вони й того, що з нашого павільону стягнено наші національні барви. Всі павільони були зі своїми національними барвами, а наш без, бо, мовляв, такої барви нема в світі, бо нема й держави. Мотивували вони всі свої бажання тим, що Україна не є держава, то не має права самостійно виступати і свої національні барви вивішувати. Дальше подавано такі мотиви, що в запрошеннях до участи в виставці не було згадано України, отже не додержано, такби сказати, формальностей. Дійсно українська кольонія в Женеві сама пізніще приступила до виставки. Всежтаки в запрошеннях на отворення виставки фігурує Україна в ряді держав, що й мабуть спричинило польську інтервенцію.

Пройшла виставка знаменито. Український павільон один з перших вивязався знаменито зі свого завдання, що лиш честь приносить тим, головно жінкам, котрі за це діло взялись і мимо тяжких трудів та матеріяльних трудностей своє діло доконали. В касу протитуберкульозного товариства вніс український павільон досить велику суму, якої ніхто не сподівався, щось коло 3,000 франків, коли навіть павільони великих держав, от скажім Польщі, не дописали, бо внесли щось, як кажуть, коло 200 франків. Справа та не зовсім чиста і мабуть польській державі прийдеться здати рахунок перед швайцарською поліцією за якісь побічні інтереси, зроблені на виставці. Недержавна нація, переслідувана на кождому кроці в гуманітарній праці для загального добра людства, кінчить свою працю з успіхом, не маючи до розпорядимости держави, дипльоматичного поперття, великих матеріяльних засобів і відповідного організаційного апарату.

(Конець буде)

ОРИГІНАЛЬНИЙ ПОМИСЛ БЕЗРОБІТНИХ.

Три безробітні, Ян Кунка з Бидгощу, Миколайчик з Позьнаня та Міхальський з Бидгощу, хотіли звернути увагу компетентних чинників на свою гірку долю і тому від Гдині аж до Варшави котили вони перед собою бочку. З Гдині вийшли вони 18-го квітня, а щойно 15-го травня дійшли з бочкою до Варшави. Польські часописи пишуть, що такий помисл безробітних компетентним чинникам дуже подобався і що вони дадуть тим тром безробітним працю. Може би так усі безробітні в Польщі почали наслідувати своїх товаришів?

„САВЕТСКАЯ ВЛАСТЬ В БОРЬБЕ ЗА РУССКУЮ ГАСУДАРСТВЕННОСТЬ".

Під таким наголовком видав брошуру Владимир Львов, бувший член тимчасового російського уряду. В цій брошурі він переконуюче доказує, що „радянська влада є національно-революційна влада, яку створив сам російський нарід" й „що, як не дивно, комунізм правлячої партії радянської влади ратував Росію, а націоналізм реакції розкладав її".

Далі Львов доказує, що комунізм є національний в російському державному значінню, а російський націоналізм навпаки, розкладає єдину російську державу. Львов кличе тих російських патріотів, кому дорогі інтереси єдности й величности Росії, признати комуністів і стати з ними до співробітництва, щоб спільними силами відроджувати велику й єдину Росію.

Він твердить, що нова Росія твориться на благо „русскаво" народа й що скоро настане той час, коли національности, які відокремилися від Росії, знову зіллються в єдиному російському морі, „щоби почути себе належачими до єдиного державного організму". Отже комуністи, на думку російських великодержавних патріотів, є творцями нової „Єдіной і Неделімой Матушкі Расеї", а тому їх треба піддержувати.

В одному уступі Львов пише: „Кажуть про червону армію, що нібито вона відмінна від російської армії. Як не розуміють, що вона давно вже обернулася в національну армію, котра боронить кордони батьківщини, нашої єдиної вітчини Росії. Говорять про „більшевицьку Росію". Як вони не розуміють, що жадної більшевицької Росії нема, а є попросту Росія, в котрій істнує нова форма управління — радянська влада й що обовязок кождого Росіянина боронити цю Росію, якщо він не хоче бути зрадником".

Ота радянська влада, на думку Львова, переводить тепер: „впровадження в Росії твердої капіталістичної бази".

Отак говорять російські патріоти про сучасну російську владу, а червонодзюбі чорногузи зі „Щоденних" твердять, що ця влада несе українському народові визволення з московської неволі. Вони йдуть разом з найчорнішими московськими „сабірателямі землі русской", а кричать про визволення українського народу.

ФЛЯМАНДЦІ ЗДОБУВАЮТЬ.

Бельгія пробує впорядкувати свої внутрішні національні спори новим мовним законом. Населення Бельгії ділиться на Флямандців і Вальонів. Флямандці говорять флямандською мовою, а Вальони французькою. Французька мова була дотепер пануючою в адміністрації і шкільництві. В останніх кількох роках флямандська частина населення почала енергічно домагатися повного рівноуправнення для флямандської мови. Дуже скоро добилися Флямандці допущення своєї мови до школи, не тільки народної і середньої, але також до високих шкіл. Флямандцям віддано один університет в Гандаві.

В квітні ц. р. діждалася розвязки вкінці справа мови також в адміністрації. Зрештою розвязка дуже проста і необставлена безліччю параграфів, що затемнюють саму справу. По думці закона про права флямандської мови, зрівнано її цілковито з французькою. В Бельгії перестало істнувати поняття державної і недержавної мови, бо кождий громадянин має право відноситися до всяких інстанцій, до центральних включно, у своїй рідній мові. В такій же мові буде одержувати і відповідь. Це там уважається тепер як самозрозумілу річ. Таксамо закон предвиджує, що в округах з мішаним населенням і в бюрах центральних установ урядники мусять володіти обома мовами.

В інших державах діється зовсім навпаки. На територіях, заселеній так званими національними меншостями, присилають урядників, що або дійсно не знають мови населення, або вважають за вказане удавати, що її не знають. Для оцінки цього мовного бельгійського „раю" слід ще додати, що Бельгія не є обтяжена ніяким трактатом про охорону національних меншостей, які примушували би бельгійський уряд і більшість, що вживають французької мови, до уступок в користь Флямандців. Під цим оглядом Флямандці були зовсім „безборонні".

Мимо цього Флямандці здобули в кількох літах повне рівноуправнення своєї мови, бо їхнім противником був нарід, для якого чужа мова не є меншою гідною пошани, ніж своя рідна. Такі висліди викаже політика двох „історією спletених" народів в Бельгії. Тільки в Бельгії...

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В. Будзиновський.

ЧЕРЕЗ КЛАДКУ

Оповідання.

(3)

— А як би й до мене?

— Се троха заскоро. Перед ним ще військо. До того часу ще неодна впаде йому в око. І він не для тебе, ти не для нього. Йому потрібна така, що має бодай троха грунту. Він знає, що ти нічого не дістанеш, бо наш маєток замалий на нас двоє, не то щоби нам ще вивінувати двох синів і доньку. Я і твій тато ще замолоді, щоби вже тепер той шматочок грунту переносити на діти. Живучи всі в купі та спільно заробляючи, ще зможемо якось пропхатися крізь життя. Як розійдемося і наш грунт розлізеться, то всі марне згинемо. Не думай собі, що від батька дістанеш що. Хіба одну корову, а може й то ні.

— Алеж, мамо! Де кум. де ковані... Він мені не в голові, я йому ще менше. Саранчище так до тих пирогів.

— Хіба я сліпа? Він більше дивився на тебе, як на пироги. Зачалося пирогами і рибою, скінчиться може Бог зна чим. Може й ганьбою. Ти мені й його не заманюй бабцями!

— Може він цілком не прийде... А як прийде, то не вийду до нього. — Текля закінчила розмову і надула відійшла.

Своєю пересторогою мама лише розбудила і роздрухала ті думки, які до сеї пори у Теклі ще спали твердим сном. До сеї пори Текля ще не думала про хлопців; не думала, що і для неї прийде пора любощів; що і їй прийдеться замуж вийти. Тепер, по розмові з мамою, все те стало нараз клубитися в її голові: риба, пироги, бабці, грунт, корова, цілунки, муж, власне господарство. Зачалося від риби і пирогів, скінчилося на горячій жажді кохання. З хлопців, яких знала, привиджувався їй тільки той, з котрим в день балакала, за котрого мама сварила. Всную дуже пізно; отже рано до корів і до іншої роботи встала заспана. Квапилася, щоби ще стало часу на бабці для Прокопа. Зловила із шість штук. Щоби до вечера не попсувалися, вкинула їх до глиняного горшка, накрила покришкою і поставила в пливучу й зимну воду потічка. Коли смерком по роботі надійшли або її брати, і Прокіп прийшов з ними. Хоч Текля сказала була мамі, що до нього не вийде, то таки вийшла. Чейже бодай треба було сказати, де стоїть горщок з бабцями. Вийшла до него і каже:

— Ось тут бабці. В садку під хатою є лавка. Там буде вигідно робити і безпечно, бо ніхто чужий там не зайде. Як би таки йшов хто, то я крізь вікно скажу. Бо лавка під самим вікном.

— Ти не прийдеш помагати мені? — Прокіп спитав, пронизуючи очи дівчини своїм поглядом.

— Я маю в хаті іншу роботу... Хіба, що на хвилю гляну на твою роботу крізь вікно.

Прокіп сам не надіявся більше, отже вдоволений був що крізь вікно загляне до него, може й побалакає. Пішов у сад на лавку під вікном і зачав робити свою роботу. Він вже скінчив, а вікно все ще не відчинялося. Хотів ще раз глянути на неї, заки відійде. Коли вже прийшла пора кидати нічниці і ніхто не показувався, Прокіп підвівся і застукав у вікно. Воно відчинилося. У вікні стояла Текля і її мама. Він став свою сміливість виправдувати:

— Я вже йду, отже хотів би знати, що зробити з рибою, як яка спіймається.

Відповіла йому Линикова:

— Не знаєш, що зробити? Або возьми собі її до ліса і там звари, або принеси нам.

— Колиж бо то буде дуже рано. Ви всі ще будете спати. Линикова подумала і каже:

— В потоці лишимо баняк. Вкинь до него рибу, добре накрий і встав назад у воду. Текля, як встане, то возьме... Ще одно. Як завтра буде риба, то зараз завтра по бабці не приходи. Що днини було би забогато. Досить буде двічи в тиждень: в четвер і в суботу. Щоби риба була на пятницю і на неділю.

Прокіп відійшов. Покидав нічниці в місцях, про які знав, що все є риба, і пішов до своєї колиби. Потерпаючи, щоби його нічниць не повитягала яка дуже рання птиця, не спав. Скоро стало сіріти, пішов на ріку і витягнув три великі штуки. Дві були такі великі, що в полишеній у потоці баняючок не влазилися. Лишити на лавці не хотів, бо вхопив би пес або затяг би кудись дуже ласий на рибу кіт; до вікна стукати і з ліжка стягати когось, боявся. Отже сів з тими рибами на лавці під вікном і ждав, аж хтось встане і вийде. Ждав ще зо дві години, поки діждався. Очевидно, хтось іншо довго не спав рови. Надіявся, що то буде Текля. Вона справді вийшла, але з мамою. Линикова здивувалася, що риби такі великі. Взяла їх, подякувала і запросила Прокопа на пироги в неділю. Теклю відіслала до хати з рибами, сама пішла до корів. Прокіп пішов просто до ліса, до своєї колиби, де його товариші партіяни вже варили кулешу. Один з них, побачивши Прокопа, спитав Прокіп відповів.

— Ти вчера щез віди зараз по роботі. Як ми лягали спати, тебе вже не було. Ми гадали, що прийдеш з рибою. Ліпше не викручуйся, але скажи, як воно було. Надійшов побережник і рибу відобрав. Чи не так?

— Нехай тобі буде так.

Прийшов Линик з синами і всі взялися до щоденної роботи. До полудня Прокопови робота йшла ще сяк-так. З полудня сонність так обезсилила його, що товариш від пили аж кричав до него, щоби потягав сильніще. Нині вже був би не пішов класти нічниці, хоч би сто дівчат просило його на цілу гелетку пирогів з бочкою сметани. Як лиш скінчили роботу, він пішов до колиби і без вечірі ляг спати. В четвер не знав, що йому робити: йти до Лиників по бабці, чи ні? З того, що Линикова вже запросила його на неділю, доміркувався, що в четвер не хочуть його мати у себе, ані на пятницю риби. Отже не пішов. Пішов в суботу. Не зазираючи до хати, пішов до саду і заглянув у потічок. Горшка з бабцями не було. Пішов під вікно і застукав. У вікні станула Текля. Вгадуючи, по що він прийшов, розсміялася і спитала:

— Ти може знов хочеш класти нічниці?

— Нема риби?

— Або на рибу ходив? —

(Далі буде).

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(За травень 1931).

І. ПРИХІД:

З переносу з попереднього місяця		$ 25.27
Прихід у травні 1931 р.		2,385.29
Разом		$2,410.56

II. РОЗХІД:

а) Висилка до краю:		
1) Боєва акція	$575.00	
2) Рідна Школа	475.00	
3) Інваліди	200.00	
4) Пропаганда	200.00	
5) „Просвіта" у Львові	125.00	
6) Лемківщина	100.00	
7) Ремісинча Бурса у Львові	100.00	
8) Політичні вязні	100.00	
9) Письменникам	100.00	
10) Сиротам	100.00	
11) Луг	50.00	
12) Пласт	50.00	
13) Сокіл	50.00	
14) Національний Музей	50.00	
15) Укр. Січовий Союз на кошти Робітничої Олімпіяди	50.00	
16) Кошти письм і посилок	12.40	$2,337.40
б) Кошти удержання канцелярії		25.00
Разом		$2,362.40

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід	$2,410.56
Розхід	2,362.40

Остається в касі Обєднання з кінцем травня 1931 р. ... $ 48.16

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS CITE POLISH OPPRESSION IN PUBLIC APPEAL.

Collection of Documents Describes 'Reign of Terror Started in 1930.'

To arouse public sympathy for the 7,000,000 Ukrainians under Poland, a collection of documents, captioned "Polish Atrocities in Ukraine," has just been published in pursuance of a resolution passed at the Fifth Congress of the United Ukrainian Organizations of the United States on Oct. 23, 1930.

The documents cover developments which began in October, 1930, when Polish soldiers overran the country and inaugurated a reign of terror.

They were compiled and edited by Emil Revyuk, editor of the Svoboda, Ukrainian daily of Jersey City.

"Seven million people," says Revyuk, "were made victims of oppressions which seemed to have come to an end with the Dark Ages. Centuries of struggle of the oppressed rose out of the history sketched by the reports.

"And the perpetrator of the misdeeds was the nation that only yesterday appealed for the sympathy of the world against foreign oppressors.

"To prevent any violent acts of desperation, it is necessary in the first place to suppress the Polish terror and to force Poland to fulfill her international obligations. That is what the League of Nations should bear in mind.

'By Opinion of the World.'

"The great Powers knew how to give away western Ukraine to Poland, but did not wish to protect her from the Polish terror. Let it be protected then by the opinion of the world."

(Brooklyn Daily Eagle, New York City, June 15, 1931).

BUFFALO UKRAINIANS TO STAGE MUSIC AND DANCE PRODUCTION.

Ballet, Chorus and Orchestra Totaling 400 Will Take Part — Vasile Avramenko Confers Here.

By Frances W. Crill.

Despite their acceptance of the new world and customs and methods, the native born Ukrainian still lives his homeland music and dances. That is why Vasile Avramenko, Ukrainian ballet master, receives such tremendous response when he attempts to show publicly what adept people the Ukrainians are when it comes to music and rhythm.

Mr. Avramenko conferred with the Rev. John Sawchuk, pastor of St. Mary's Ukrainian church, Elk street, Thursday, and preparations are being made for a public performance to be given in Buffalo in the near future in which 300 dancers, besides a choir and orchestra of 100 pieces, will take part.

On Saturday, April 25, in the old Metropolitan Opera house in New York city, Mr. Avramenko directed a production which commemorated the tenth anniversary of his school of Ukrainian folk dance and ballet, in which more than 600 persons took part.

Festival Was Acclaimed.

Reports of music critics on the leading New York newspapers acclaimed the festival one of the most brilliant ever produced in the metropolis.

"For centuries the Ukraine's oppressors prohibited the use of Ukrainian language in schools, in books and in the press," he says. "By this and other ruthless means they sought to denationalize and assimiliate the Ukrainians. All their attempts, however, have proved futile. The Ukrainian love for freedom, their culture, and their national consciousness, have been kept alive in their poetry and their folk dances. Some of these dances have been so highly developed that ruling races have appropriated them and proclaimed them to the world as their own; as for instance, the dance erroneously known as the Russian Cossack, which, in reality, is the original Ukrainian Cossack dance.

"The Ukrainian ballet," he explains, "comprises a series of Ukrainian national dances symbolizing Ukraine's art, culture and great historical past.

Possess Natural Freedom.

"These dances possess natural freedom, exhilaration, vigor and elegance. They are like the winds on the Ukrainian steppes that move the grasses of a vast territory."

The production which will be staged in Buffalo will interest Ukrainians from the various churches of that nationality, it was announced. An orchestra will be formed and trained to accompany the production, and the choir will be a colorful thing in its national costumes. The costumes of the ballet will be from the provinces of Ukraine. All will be changed when the ballet changes from the highland to the lowland, and there will be a wealth of pattern and bright color.

It is expected that the small company now working to make the production of unusual attractivnes to all nationalities will be able to announce soon the dates when the performances will be given, and of rehearsals for the chorus, orchestra and ballet.

(Buffalo Evening News, May 21, 1931).

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ

БРІСТОЛЬ, КОНН.

Товариство ім. Івана Франка, від. 390 У. Н. Союза в Брістоль, Конн., повідомляє про трагічний випадок, який стався з його членом, покійним **Іваном Бойком.**

В суботу, дня 13. червня, пішов покійний до гераджу, щоби витягнути автомобіль, яким їхав з сином до роботи. Коли покійний не виїжджав, вийшов старший син і побачив на авті батька вже неживого. Закликано лікаря і цей ствердив смерть наслідком задушення газом з автомобіля.

Покійний походив з Чернихівців, повіт Збараж. Мав 40 літ. Оставив жінку і 8 дітей. Отсей трагічний випадок, хоч як він болючий, повинен бути наукою для тих, що ще далі легковажать собі асекурацією. Хай памятають, що сьогодні чоловік живий і здоровий, а завтра вже його кладуть в сиру землю.

Про померлого подала вістку місцева американська газета. В. И. П.

Микита Савяк, секр.

---

16. травня вмер член Братства св. Йосафата, відділ 273 У. Н. Союза, **Олекса Лубянський.** Покійний приступив до Союза в січні 1920 року й був ревним членом як Союза так і Братства.

Походив небіщик з Галичини, з села Супранівка, повіт Скалат. Члени Братства з сумом провожали до могили свого члена, що завжди був діяльним і примірним членом.

Хай буде йому земля пером!

Павло Маряк.

ПРОТОКОЛ

?. РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗА, яке відбулося на днях від 16. до 20. лютого 1931 р.

(Продовження).

(38)

Дискусія над звітом Редакційного Комітету.

Гол. радний Ст. Слободян інтерпелює, чому його статті деколи до половини обтинається, або перекручується так, що коли він їх порівнує з копіями своїх оригіналів, то нераз тільки з підпису їх пізнає. Жалується, що одного разу його допис з покликом був не лише змінений, але й поміщений запізно. З того висновок, що коли таке водиться з гол. урядником, то мабуть з членами мусить бути гірше.

Гол. рад. А. Питляр заявляє, що, не діставши вдоволяючої відповіди від управителя „Свободи", він мусить ставити ще раз тесаме питання й редакційному комітетови, а саме за поклики, звіти і протоколи Обеднання. Каже, що Обеднання, це осібна організація, тож причім тут послугуватися органом У. Н. Союза. Ставить домагання, щоб Обеднання трактувати нарівні з усіми іншими організаціями," та щоби за місце в „Свободі" брати заплату, так як від інших організацій. Твердить, що таким чином вимічується утрату тай можливости відкидування платного і ліпшого матеріялу інших організацій, тому, що забогато місця і безплатно забирає Обеднання. Щодо дописів то він з жалем мусить ствердити, що дійсно відкидається ліпші дописи і для членів кориснійші ніж ті, що були поміщувані. Гол. рад. А. Питляр домагається, щоби „Свобода" і Редакційний Комітет звернули більше уваги на теперішні часи безробіття, з яким робітництво, а тим самим і члени У. Н. Союза, мусять боротися, та щоби в тій боротьбі вели провід, а не йшли ззаду. Дальше А. Питляр зауважує, що про ті справи взагалі орган майже мовчить, а тільки перед засіданнем для його, себто А. Питляра, сатисфакції одну-дві статі напишеться. Члени не мають чим вкладок платити. „Свобода" не пише про тих членів, котрих, без огляду, що між ними можуть бути і многолітні члени, викидається. Шеф редакції, п. Ревюк, у своїм звіті згадував про процеси. Він сказав, що процесів не треба боятися. Як редактор, він готов поборотися. Забув додати, що це не редакція, але каса Союза мусіла би боротися. Домагається дальше, щоб Обеднання трактувати нарівні з іншими політичними організаціями.

Роман Слободян завважує, що головний редактор у своїм звіті повинен був більше сказати про боротьбу за конкордат, гетьманство, польонофільство й москвофільство, яка велася довкола органу У. Н. С. Ці справи ще відбиваються, і якби редактор їх був пояснив ширше, було би менше інтерпеляцій.

Т. Михальчук годиться з передбесідником і згадує про ілюстроване оповідання про Тарзана, яке діти і члени, а переважно жінки, дуже радо читають. Пропонує, щоби це або щось подібного завше в „Свободі" давати і також з англійським текстом.

Д-р Клим каже, що „Свобода" добре була редагована, але було би ще ліпше, якби менше писала за церкви, а більше за асекурацію Союза в обох мовах, з огляду на приєднування молодіжи до організації.

По вичерпанню інтерпеляцій приступлено до відповідей. Прешний відповідає голова Редакційного Комітет, Микола Мурашко:

Щодо інтерпеляцій тов. Питляра, то вони майже дослівно ті самі, що були торік, і на них нічого нового відповісти не можна. Справа відношення нашої організації до Обеднання була вирішена останньою конвенцією тай будеться вирішувати аж слідуючою конвенцією, а в міжчасі просто нема місця на такі дискусії.

Д-р Клим також повторює свою інтерпеляцію з минулого року. І також іншої відповіди, як тої, котру дістав минулого року, тепер дати не можна, бо обставини не змінилися. Завважує, що всі інтерпеляції до Редакційного Комітету відносяться більше до шефа редакції ніж до голови Редакційного Комітету.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Заяць у касі.

Парижанин хвалиться, що Парижани мають найліпші вогнетревалі каси.

— Вашими париськими касами — каже Марсейлець— ви мені не чваніться! Підчас одної пожежі, що тревала двацять чотири години, замкнули заяця в одну касу, зроблену в Марсилії. Коли пожежу погасили, витягнули заяця... А чи знаєте ви, що було з заяцем?

— Був ще живий!

— Ні, був мертвий...

— Та це нічого дивного,— перебили всі присутні.

— Та так, одначе той заяць замерз там у тій касі.

ВЯЧЕСЛАВ ЛИПИНСЬКИЙ І ПАВЛО СКОРОПАДСЬКИЙ

(6)

V.

Аранжери оцього „зїзду гетьманців", складеного з 5 неневних членів, слушно назвали його для відріжнення від попередніх зїздів „першим". Бо дійсно це **перший** „зїзд гетьманців", що позволив собі на проголошення явних неправд, блофів і крутійств; перший „зїзд", скликаний звільнившим себе від Заприсяження Гетьманом з ціллю дискредитації того, хто його цим Заприсяженням звязав. „Справою В. Липинського, пише один з учасників цього „зїзду", займались там майже півтори доби"...

Як і годиться примітивним політичним хитрунам, нова „гетьманська управа" п. Скоропадського з прийнятих цим „зїздом" 8-х резолюцій і 4-х листів, оголосила публично у Бюлетені тільки 3 резолюції і 3 листи, а рештою рішила огранити покищо „строгої довірочно". Отже, крім вище наведеної резолюції (ч. 3.), „зїзд" висловив (всі цитати подаю із розісланого гетьманським організаціям машинопису) „свою найщирішу подяку Ясновельможному Пану Гетьману за те, що Він в критичний мент нашого організаційного життя не завагався Сам взяти на Себе одіум за залишену першою Гетьманською Управою спадщину і взявся Сам зорганізувати Гетьманську Управу другого складу". Коли в цій подяці замінити загальні поняття конкретними фактами, то вона звучатиме: "Пан Скоропис висловлює свою найщирішу подяку Ясновельможному Пану Гетьману за те, що Він (з великої букви, значить, не Скоропис) не завагався взяти на СЕБЕ (великими буквами) одіум за залишену першою Гетьманською Управою, до якої належав п. Скоропис, спадщину і взявся САМ (великими буквами) протизаконно і зломивши дане В. К. Липинському слово зорганізувати Гетьманську Управу другого складу, покликавши до неї цього самого п. Скоропися".

Алеж перед „Гетьманською Управою першого складу" з головою Н. В. Кочубеєм, істнувала ще Центральна Управа. Що зробила і яке одіум по собі залишила для „Управи першого складу" оця Центральна Управа під фактичним головуванням покликаного тепер знов „до влади" п. Сергія Шемета, про це зїзд, з огляду на своїх 5 непевних членів, вважав кращим не згадувати. Всьому винна „Гетьманська Управа першого складу". При чім не її головний член п. Скоропис, а тільки „голова" — Н. Кочубей, якому п. Скоропис весь час не давав головувати. Це напр. п. Кочубей, як „сконстатував зїзд", не умів наладити регулярного видавання Бюлетеню. Хоч цей же самий п. Кочубей, вже без помочі п. Скоропися, сам один в неможливо тяжких умовах, видає тепер зовсім регулярно „Думки Гетьманця" (досі вийшло 3 числа за липень, серпень і вересень). Зате пп. Скоропис і Шемет, позбувшись п. Кочубея, одержали змогу: „вирішити" на Україні церковну і аграрну справи (див. Бюлетень: „Резолюція в церковній справі" і „Лист Гетьманської Управи в аграрній справі до хліборобів на Великій Україні") та вислати за своїми власними підписами і то вже не від „зїзду гетьманців", а від „зїзду представників гетьманських організацій (чужинці, мовляв, в таких ріжницях не розбираються) листа до п. Косолі до Фінляндії. Іншими словами управа п. Скоропадського одержала нарешті змогу стати на шлях не „писанини" (так п. Скоропис називає ідеольогічну працю), а діловоі, практичної, реальної, міжнародньої акції. Чиж не варто за це висловити „найщирішу подяку Ясновельможному Пану Гетьману"?

Далі „зїзд" констатує, що Ясновельможний Пан Гетьман з огляду на те, що реальна політична праця вимагає більш здорових нервів, пропонував В. К. Липинському обмежити свою компетенцію виключно справами теоретичного й ідеольогічного характеру і що В. К. Липинський на це не погодився" (резолюція ч. 3.).

В дійсности діло було так. Побачивши куди, від часу продиктованої Гетьманом Шеметівської акції, котиться рух гетьманський, і по невдачі ріжних комбінацій, по довгих нервових зажаданнях з листопада 1929 р. від Ради Присяжних повновласти для упорядкування цього руху. Переляканий цим Гетьманом приїхав зараз до мене до Бадегу і, давши мені гетьманське слово чести, що він буде мати в мені **одинокого дорадника,** одержав від мене передачу йому на час моєї недуги прав і обовязків Голови Ради Присяжних.

Оцю останню спробу вратувати нашу стару гетьманську організацію зробив я тому: 1) щоб побачив повну неможливість припинити амбітні, персональні пляни п. Скоропадського при помочі вже ним здеморалізованої, розложеної Ради Присяжних; 2) що на запропоновану мною передачу своїх прав сину Данилу Павловичу п. Скоропадський не погодився; 3) що передачею головування в Раді Присяжних, як доказом, що п. Скоропадський не потрібує мене боятися, поскільки він не сходить з грунту даного ним Заприсяження і добровільно принятої на себе репрезентативної ролі, я мав надію і Гетьмана і Раду Присяжних поволі своїм впливом, забезпеченим мені словом гетьманським, знов на путь законности і наших принципів привести.

(Дальше буде).

ПОДЯКА.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за виплачення мені $500 посмертного по моїм мужу, який помер 9. березня с. р. по тридневній слабости, оставляючи мене, вдову з чотирма діточками. Щоби я була робила, колиб не У. Н. Союз, сей батько наш. Тоді найліпше пізнаємо доброчинність як в біді, бо ніхто не сподівається, коли смерть забере мужа й батька дітям.

Хто любить своїх, той повинен зараз вступити в ряди Союза, щоб забезпечити родину по смерти. Український Народний Союз забезпечить всіх, тільки треба записатись до нього,

Олександра Шафранська,
Бостон, Масс.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Вечір українського національного танку.

В суботу, дня 13 червня, довелося мені побачити в Бейоні виступ Школи Танку Авраменка.

Коли взяти під увагу, що у виступі брали участь учні першого курсу в Бейоні і Джерзі Сіти, то виступ удався дуже добре. Правду кажучи, я сам в той виступ не дуже вірив, думаючи, що з тими, котрі пройшли тільки перший курс, не можна дати виступу, та грубо помилився, забуваючи те, що добрий учитель може неодно зробити. Тут треба згадати добродія Фенчинського, який провадив обидві школи, в Бейон і в Джерзі Сіти, та який показав, що знає своє діло.

Не без того, щоб у виступі не було деяких промахів, як непевність рухів в деяких моментах, особливо при кінці мельодії, коли приходить зміна кроку, та короткий час науки їх зовсім оправдує.

В „Запорожським Герцю" було замало енергії та певности, чого той танець вимагає, а це далося зауважити в часі биття шаблями. Негарне вражіння робить незручність та неувага, що якраз мали місце в „Запорожським Герцю", коли то випала козакови шабля з похви. Це здається дурниця, та на такі дурниці звичайно публика звертає увагу скорше ніж на щось доброго. Тому нераз такий момент псує настрій цілого танку, а то й виступу.

На особливу увагу заслугує гуртовий танок „Аркан Коломийський", провадженний добродієм Вареницею, старшим учнем В. Авраменка з Ню Йорку, в спосіб дійсно майстерський, що дало доказ, що не даром він тратить час на науку.

Дальші гуртові танки пройшли також добре без жадного плутання, та були винагороджувані гучними оплесками.

Дальшою точкою був сольовий нумер „Чумак", відтанцьований д. Вареницею. В танку тім д. Варениця створив нам образ веселого та безжурного „Чумака", котрий, розгулявшись, як вітер по степу, забуває, що є коло нього та за ним. Танок гарний, богатий в ріжні моменти, які були використані уміло танцюючим.

Маленький гуцулик вивязався також добре. Мені доводилось його бачити кілька разів, та мушу сказати, що за кождим разом пізнати поступ в його науці. Є се В. Віщук, 8-літний хлопчик.

По черзі треба згадати і музику. Скільки то вже говориться та пишеться про неї, а зовсім не помагає ані В. Авраменкови ані музикантови. Кільком мені доводилося чути гри п. Кузьми, то я завжди з неї незадоволений. Я бачу, що танцюристи при злій музиці тратять гумор та часом плутаються.

Найкращою точкою програми був виступ арт. В. Авраменка в танку „Гопак парубоцький". На сцену вибіг зі швидкістю орла парубок, молодий, веселий, усміхнений, та почав вибивати гопака. Це був парубок, яких мало.

Загально беручи, виступ удався добре, що було пізнати по публиці, яка опускала салю з задоволенням, що довелось їй бачити скарби українського мистецтва за марних кілька центів.

В. Б.

БРУКЛИН, Н. Й.

Дісталася до американської преси.

Горожанський Демократичний Клюб в Бруклині не тільки закупив видану Обеднанням книжку про польські звірства в Галичині, але вирішив, щоби та книжка, затитулована „Поліш Атросітіс ін Юкрейн", дісталася до рук визначних Американців, а також до американської преси.

Вже перші спроби показалися цілком удачними. Наш громадянин Юліян Павчак і молодий адвокат Іван Роборецький відвідали наразі редакції чотирох американських газет і вручили редакторам по примірникови згаданої книжки. Всюди їх приймали дуже ввічливо, а редактори обіцяли її переглянути і щось про неї написати.

І таки зараз по кількох днях вже були замітки. До „Свободи" пересилаємо витинок з „Бруклин Дейлі Ігл" на доказ, що так було. В той спосіб хочемо звернути увагу політичних клюбів по інших місцевостях, як і інших товариств, а то й поодиноких діячів, щоби вони не занехали доброї нагоди для пропаганди в користь нашої справи. По всіх місцевостях повинна та книжка бути доручена американським редакторам. І треба поступати так, як це зробили громадяни Павчак і Роборецький.

Місцевий.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ПІТСФІЛД, МАСС.

Збірка на інвалідів.

Членниці товариства „Любов" переслали через Обеднання на наших інвалідів у Львові 10 долярів.

Жертву зложили жінки: Анна Тимчук, Анна Стефанюк, Софія Харів, Татіяна Колодрубська, Татіяна Никорчук, Фрозина Семенів, Катерина Копитчак, Юстина Олексин, Анна Вечерковська, Анастасія Антонійчук, Параскевія Сташик (Юрка), Марія Данилейчин, Олександра Серафин, Анастасія Никорчук, Домка Кінаш і Дмитро Соколовський.

Уряд Товариства:
Анна Тимчук,
Татіяна Колодрубська,
Катерина Копитчак.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член від. 62 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за уділення мені з фонду допомогового 75 долярів.

Желаю якнайкращого розвитку нашій організації.

Стефан Цибак,
Вест Филаделфія, Па.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

С. М.

СЬЛОЗИ ЗІРОК.

Замерехтіли зіроньки ясні
На небі синьому,
Як море блакітньому...
Замерехтіли...
Як малі діти залебеділи,
Із оченяток сльози пустили
І в хмару скрились...

І покотились сльози невинні
По світі тихому...
Лугами цвитучому...
В филях дрімучих,
В ріках бурливих, потоках [ревучих
На дні пірнули
Або у синім морі втонули...

Або росою літньої ночі
В полі безкрайому,
Травою омаеному,
Перлами впали —
І діямантом там засіяли, —
Пільні квіти вранці пілляли,
Щоб не зівяли...

І ростуть квіти миру на втіху
В життю буденному,
В горю безталанному...
А зірки ясні —
Кождої ночі ллють сльози [рясні,
Світу в недолі хвилини [щасні, —
Надії ясні...

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів і членниць, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 19 червня, в год. 8-ій ввечір. Взиваються всіх точно явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член або членниця заплатить кару після ухвали. — В. Ярема, пр.; Гр. Орецький, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд Сестр. Любов, від. 177, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 20 червня, точно в год. 6.30 ввечір, в гали церковній, 45 Пілґрім ул. Проситься позамісцевих членів присилати свої вкладки на нову адресу секретаря: Stephen E. Rekrut, 45 Bogman St., Providence, R. I.

[illegible]ЛЕНД, О. Жіноче Тов. „Згода", від. 358, повідомляє своїх членниць, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21 червня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Добі на Вест 14 вул. Обовязком є кождої членниці явитись на сі збори. — А. Гавриляк, пр.; С. Палівода, кас.; З. Когут, фін. секр.; Б. Гричковська, рек. секр.

МУСКІҐОН ГАТС, МІШ. Тов. Просвіта, від. 131, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21 червня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній. Всіх членів проситься прийти і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Шеремета, гол.; Й. Демчук, фін. секр.; Т. оБйко, рек. секр.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Йосифа, від. 157, подає до відома членам, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 21 червня, в годині 2-ій пополудни, в галі під церквою на 42 улиці. Обовязком є кождого члена явитися на той мітінґ і вирівнати свої вкладки. Є важні справи до вирішення. Не явившийся на сей мітінґ член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Альберт Борсук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 20 червня, в год. 8-мій ввечір, під ч. 217 Іст 6-то вул. Проситься принести залеглі вкладки до Бр. і У. Н. Союза. З новими членами голоситься до секретаря. — Мих. аМрків, рек. секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 21 червня, в годині 1-ій пополудни, в укр. гали, 1934 В. Ірі ул. Уряд просить всіх членів явитися на мітінґ, а довгуючих вирівнати свій довг. На піврічних зборах будуть дуже важні справи. Не явившийсь без важної причини член буде караний грошевою карою. Контр. комісія має сконтролювати книжки і здати звіт на мітінґу. — Іван Маґас, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 21 червня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній. Напоминається довгуючих членів, аби вирівнали свій довг, бо інакше сего місяця будуть суспендовані. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — М. Дмитрів, пр.; Й. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 300, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться 21 червня, в гали церковній, в годині 1 пополудни. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, а довгуючих вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Теодор Кавчак, предс.; Василь Олексюк, кас.; Яким Яцкнич, секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр .св. Андрея, від. 48, повідомляє членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 21 червня, в годині 2-ій пополудни, в Нагребецького на Рівер ул. Кождий член повинен явитися і вирівнати свій довг. Довгуючі члени, коли не являться на мітінґ, будуть суспендовані. Хорі члени мусять вирівнати свої золеглости, коли хочуть мати право до запомоги. — Уряд Братства.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАНОВІ ЗВІРЯТА.

(48)

Джейні схопила рушницю яку вона забрала з собою, коли тікала з намету Рокова. Вона націлилася на Рокова, готова стріляти. Роков від несподіванки випустив з рук шнур від човна. Течія скорше понесла човен вниз по річці й скоро він заховався за скрутом ріки від очей Рокова. Роков вилаявся й кленучи свою невдачу пішов далі, шукати собі порятунку, щоб не стрінутися з Тарзаном, чи з його звірями.

Та Тарзан уже напав на слід Рокова й переслідував його. Тарзан знайшов сліди своїх звірят і подався доганяти їх. Скоро він опинився біля своїх звірят, які були врадувані його появою. Муґамбі просто не вірив, щоб перед ним стояв Тарзан, і з пошаною впав до ніг свого пана. Не було часу в Тарзана довго розпитуватися Муґамбі та малп про їх пригоди. Він негайно наказав їм іти за ним й подався далі, завернувшись на сліди Рокова.

Тарзан сам ішов далеко зпереду своїх звірят. Вийшов з джунґлів на беріг ріки недалеко того місця, де Роков був трохи не спіймав Джейні. Тут на піску Тарзан побачив відбитки ніг двох людей. Він відразу розпізнав, що це були сліди Рокова та незнаної жінки. Сліди йшли до того місця, де стояв човен. Та тепер не видно було ні людей ні човна. Сліди Рокова також тут кінчилися, бо він, доганяючи човен, біг у воді.

Тарзан швидко подався вниз по течії ріки й скоро його орлині очі побачили далеко вниз по річці, на другому її боці, човен, який течія несла вниз. На нім видно було людину. Тарзан побіг ближче й незабаром побачив знайому йому особу Рокова. Жінки з ним не було. Де та жінка й що з нею сталося? Тарзан подався скільки було духу навпростець через кущі, щоб на скруті ріки догнати човен.